

## 8. Bespreking per soort.

### 8.1. Duikers - Gaviidae

#### -Roodkeelduiker/Parelduiker - *Gavia stellata*/*G. arctica*

De eerste helft van 1980 passeerden meer 'duikers' de Nederlandse kust dan in voorgaande jaren. Vooral in de eerste twee weken van januari werden met name langs de Zuidhollandse kust veel 'duikers' gezien. Ook op Texel werden de eerste week van deze maand grote aantallen gezien. Goede dagen waren:

|                           |       |                                  |        |
|---------------------------|-------|----------------------------------|--------|
| 3 jan 50 Z, 2 N in 1 uur  | Texel | 9 jan 9-14u resp. 16-59-102-12 Z | Schev. |
| 6 jan 99 Z, 22 N in 1 uur | Texel |                                  |        |

Aan de Hbz. werden de eerste week van februari forse aantallen 'duikers' genoteerd: 4 feb 73 Z, 64 N in 4 uren. Tamelijk sterke doortrek vond aan de Hbz. en op Texel plaats rond week 15 (half april). Voor de Zuidhollandse kust werd hiervan niet veel gemerkt.

|                                           |       |
|-------------------------------------------|-------|
| 10 apr 7-14u resp. 61-47-16-14-28-20-10 N | Hbz.  |
| 13-16u resp. 36-14-14 N                   | Texel |

Zoals gebruikelijk bleef het merendeel van de 'duikers' ongedetermineerd; in geval van determinatie ging het vooral om de Roodkeelduiker. Aan de Hbz. werden echter iets meer Parelduikers opgemerkt. Vanaf half april passeerden daar vnl. Parelduikers (veelal in zomerkleed). Zie voor het doortrekverloop van beide soorten fig. 7.2.

Laatste waarnemingen: 26 mei Texel (1 Roodkeelduiker N) en Schev. (1 'duiker' N)  
7 juni Hbz. (3 w.o. 1 Parelduiker N).

#### -IJduiker/Geelsnavelduiker - *Gavia immer*/*G. adamsii*

6 jan 1 Z Texel

Bij IJmuiden verbleef van 12 tot 14 januari een 1e jaars exemplaar.

#### -IJduiker - *Gavia immer*

13 jan 2 exx. Z Castricum

### 8.2. Futen - Podicipedidae

#### -Dodaars - *Tachybaptus ruficollis*

De meeste meldingen kwamen uit januari; max. 7 ter plaatse bij IJmuiden.

|             |        |             |        |
|-------------|--------|-------------|--------|
| 15 jan 3 tp | Schev. | 19 jan 1 tp | Hbz.   |
| 19 jan 1 tp | Schev. | 2 mei 1 tp  | Schev. |

#### -Fuut - *Podiceps cristatus*

De vorstperiode van 8 tot 21 januari veroorzaakte aanzienlijke verplaatsingen van de Fuut langs de Noord- en Zuidhollandse kust. Goede dagen in deze periode waren:

|                                  |          |                                    |        |
|----------------------------------|----------|------------------------------------|--------|
| 13 jan 801 Z in 2 uren           | N'wijk   | 18 jan 9-11u resp. 1.356-666 Z     | Schev. |
| 13 jan 10-13u resp. 79-151-175 Z | Castric. | 20 jan 9-12u resp. 628-1.211-222 Z | Schev. |

Een korte vorstperiode in februari had weer een "cold-rush" van Futen tot gevolg. Opnieuw werden de grootste aantallen bezuiden IJmuiden opgemerkt:

|                              |        |                        |          |
|------------------------------|--------|------------------------|----------|
| 7 febr 832 Z in 1 uur        | N'wijk | 9 febr 756 Z in 3 uren | Schev.   |
| 9 febr 9-11u resp. 527-219 Z | N'wijk | 9 febr 860 tp          | IJmuiden |

Nadien werden nog maar weinig Futen voor de kust gezien.

-Roodhalsfuut - *Podiceps grisegena*

Behoorlijk veel Roodhalsfuten werden in het voorjaar van 1980 gezien. Alleen in 1979 (met de strenge winter) lag het totaal iets hoger. Opvallend bij het voorkomen voor de kust was dat aan de Hbz. de meeste Roodhalsfuten noordwaarts vlogen, terwijl bij de overige telposten de meeste exemplaren ter plaatse rondzwommen. Meerdere Roodhalsfuten werden geteld op:

|                     |        |                       |      |
|---------------------|--------|-----------------------|------|
| 13 jan 7 Z in 1 uur | N'wijk | 2 mrt 16 N in 5 uur   | Hbz. |
| 27 jan 7 N in 1 uur | Hbz.   | 10 apr. 13 N in 5 uur | Hbz. |

-Geoorde Fuut/Kuifduiker - *Podiceps nigricollis/auritus*

De aantallen van voorjaar '80 verschilden nauwelijks van de voorgaande jaren. De meeste exemplaren passeerden, evenals in 1977 en 1978, in periode 15 de Hbz; de beste dag was:

10 apr. 27 N en 1 ter plaatse in 4 uur.

Alle exemplaren hierbij werden op soort gebracht, 22 ervan waren Kuifduiker (waarvan 18 exemplaren in 1 uur), de overige exemplaren dus Geoorde Futen (5 N, 1 tp.). Op Texel werden diezelfde dag 5 "kleine futen" noord in 2 uur gezien.

8.3. Stormvogels - Procellariidae

- "stormvogeltje" - *Hydrobates pelagicus/Oceanodroma leucorhoa*

20 apr. 1 ex. N Hbz.

-Vaal Stormvogeltje - *Oceanodroma leucorhoa*

20 apr. 1 ex. Z Scheveningen

-Noordse Stormvogel - *Fulmarus glacialis*

Het aantal waarnemingen van de Noordse Stormvogel in het voorjaar neemt nog steeds toe. Het totaal van voorjaar 1980 ligt beduidend hoger dan dat van alle voorgaande jaren. Veruit de meeste exemplaren werden gezien aan de Hbz. Uit januari kwamen 6 meldingen van IJmuiden (totaal 5 Z en 8 tp.). In februari en maart eveneens 6 waarnemingen. Vanaf begin april namen de aantallen Noordse Stormvogels toe; weer werd de soort met rustig weer of zelfs oostenwind gezien, maar bovendien was ze vaak achter viskotters waar te nemen.

Een aantal opmerkelijke dagen:

|                                 |          |                        |      |
|---------------------------------|----------|------------------------|------|
| 8 apr. 51 N in 8 uur            | Hbz.     | 19 apr. 300 N in 8 uur | Hbz. |
| 12 apr. 44 Z en 70 tp. in 2 uur | Texel    |                        |      |
| 12 apr. 29 Z in 3 uur           | IJmuiden |                        |      |

-Noordse Pijlstormvogel - *Puffinus puffinus*

In periode 25 en 26 (eind juni) werden, na de passage van een depressie met harde westenwind (W 7B), aan de Hbz. Noordse Pijlstormvogels gezien op:

|                             |             |
|-----------------------------|-------------|
| 20 juni 8 N en 6 Z in 5 uur | 28 juni 1 N |
| 21 juni 1 Z                 | 29 juni 4 N |
| 27 juni 1 N                 | 30 juni 5 N |

Verder werden Noordse Pijlen gemeld van:

20 juni 3 Z N'wijk  
29 juni 1 Z Schev.

8.4 Jan van Gent - *Sula bassana*

In januari en februari werden op 7 dagen Jan van Genten opgemerkt. In maart nam het aantal waarnemingen iets toe. Daarna vond aan de Hbz. in april, mei en juni een vrij sterke doortrek plaats met drie duidelijke pieken. De eerste piek viel in week 16 met op 19 april 111 N in 11 uren, de tweede top in periode 21 met op 25 mei 3 Z en 99 N in 6 uren en tenslotte de derde piek eind juni met als beste dag 30 juni: 7 Z, 208 N in 6 uren. Buiten deze waarnemingen van Jan van Genten aan de Hbz. waren van de overige telposten vermeldenswaardige dagen:

2 apr. 28 N in 2 uur N'wijk  
3 apr. 2 Z en 53 N Schev.

25 mei 25 N in 2 uur IJmuiden  
25 mei 7-13 uur 6-12-13-46-20-23 N, 3 Z  
Texel

Zie voor verschillen in doortrek van de leeftijdsgroepen figuur 7.9.

#### 8.5. Aalscholvers - Phalacrocoracidae

##### -Aalscholver - Phalacrocorax carbo

Evenals in voorgaande jaren werden langs de Zuidhollandse kust de grootste aantallen Aalscholvers gezien. In periode 15, 18 en 19 passeerden daar de meeste exemplaren, respectievelijk 75, 141 en 119. Grootste uurtotalen:

|                      |                    |
|----------------------|--------------------|
| 4 mei 31 N IJmuiden  | 11 mei 28 N Schev. |
| 4 mei 30 N Castricum | 11 mei 25 N N'wijk |

##### -Kuifaalscholver - Phalacrocorax aristotelis

Uit januari kwamen 12 meldingen van Kuifaalscholvers van IJmuiden binnen, uit februari, maart en april steeds 1 melding. Waarschijnlijk hadden deze waarnemingen betrekking op ten minste 3 en maximaal 6 exemplaren. De 14 meldingen (alle uit januari) van Scheveningen betroffen tenminste 2 en maximaal 3 exemplaren, waarvan in ieder geval 2 eerstejaars vogels.

#### 8.6. Reigers en Lepelaars - Ardeidae en Plataleidae

##### -Blauwe Reiger - Ardea cinerea

De meeste waarnemingen waren afkomstig van de Zuidhollandse kust (vooral Scheveningen), verspreid over vooral de maanden maart, april en mei. Eén uur met meer dan 20 exemplaren op 18 febr 21 N Schev.

##### -Purperreiger - Ardea purpurea

11 mei 1 N Schev.

##### -Lepelaar- Platalea leucorodia

|                   |                  |
|-------------------|------------------|
| 24 mrt 4 N Schev. | 9 mei 1 N Castr. |
| 12 apr 1 N Schev. | 8 juni 1 N Hbz.  |
| 15 apr 4 N Schev. |                  |

#### 8.7. Zwanen, Ganzen en Eenden - Anatidae

##### -Knobbelzwaan - Cygnus olor

In mei werden de meeste exemplaren geteld (merendeel aan de Zuidhollandse kust). Dagen met meer dan 10 exemplaren:

|                        |                           |
|------------------------|---------------------------|
| 10 mei 12 adult N Hbz. | 15 mei 11 Z en 6 N N'wijk |
| 11 mei 11 N N'wijk     | 15 mei 11 Z Schev.        |

##### -Kleine Zwaan - Cygnus bewickii

20 jan 16 Z Schev.  
2 mrt 49 N Hbz.  
8 apr 1 N N'wijk

##### -Grauwe Gans - Anser anser

Vooraf bij Scheveningen is de Grauwe Gans regelmatig waargenomen. Hier werden de grootste aantallen in februari gezien: 19 febr 8-10 uur 147-108 N  
20 febr 8-10 uur 307-137 N

Ook in april passeerden soms nog forse aantallen; 235 N in 2 uur Schev.  
De laatste waarneming viel op: 14 juni (2 N Schev).

-Kolgans - Anser albifrons

Weinig waargenomen in januari en februari bij Scheveningen. In Noord-Holland slechts één waarneming: 19 jan 2 Z Hbz. Een zeer late waarneming van Noordwijk: 2 adult N op 15 mei.

-Rietgans - Anser fabilis

Ook van deze soort werden de meeste exemplaren gezien bij Scheveningen in februari. Grootste groep op: 13 febr (128 N). Op 25 maart nog 41 noord bij Scheveningen.

-Kleine Rietgans - Anser brachyrhynchus

Zeer weinig waargenomen in januari en maart bij Scheveningen. Grootste groep op 25 maart (25 N).

-Brandgans - Branta leucopsis

De meeste Brandganzen werden gezien op 19 januari bij IJmuiden: 116 N. Eén waarneming uit april: 20 apr 1 Z Hbz., en twee uit mei: 9 mei 2 N N'wijk  
11 mei 1 N Hbz.

-Rotgans - Branta bernicla

Het aantal Rotganzen dat in de eerste helft van 1980 passeerde, ligt beduidend hoger dan dat in de voorgaande jaren. Vooral aan de Hbz. vond in sommige weken zeer sterke doortrek plaats. In de eerste week van januari vlogen daar al behoorlijke aantallen Rotganzen naar noord: 6 jan 359 N in 3 uur. Vanaf de tweede week van februari liepen de aantallen langzaam op tot een volgend trek golfje begin maart (3 maart 219 noord in 1 uur Hbz.). Half maart begon een omvangrijke trek golf die tot half april aanhield. Goede dagen aan de Hbz:

|                                        |                                    |
|----------------------------------------|------------------------------------|
| 17 mrt 415 N in 1 uur                  | 30 mrt 6-13 uur 39+110+223+302+105 |
| 22 mrt 11-15 uur 865-860-219-49 N      | +82+13 N                           |
| 29 mrt 7-13 uur 92-106-35-69-254-115 N | 11 mrt 6-9 uur 25+87+361 N         |

Bij de andere posten waren de volgende dagen vermeldenswaard:

|                      |          |
|----------------------|----------|
| 1 mrt 200 N in 2 uur | IJmuiden |
| 2 apr 341 N in 4 uur | N'wijk   |
| 6 apr 306 N          | Castr.   |

Eind mei passeerden bij Scheveningen nog opmerkelijke aantallen:

29 mei 5-7 uur resp. 180-60 N

Aan de Hbz. werden nog 3 juni-waarnemingen gedaan (4, 7 en 16 juni). In het waddengebied werden de meeste Rotganzen geteld op 29 maart (126 N in 3 uren) en op 31 mei (106 N Texel).

-Sneeuwgans - Anser caerulescens

29 apr 7 N Castricum (waar onder 1 eerste jaars en 1 ex. blauwe fase)

-Indische Gans - Anser indicus

12 apr 1 Z Schev.

-Nijlgans - Alopochen aegytiacus

|             |        |             |        |
|-------------|--------|-------------|--------|
| 9 febr 15 N | Schev. | 31 mrt 2 Z  | Schev. |
| 13 febr 3 Z | Schev. | 11 apr 10 N | Schev. |
| 8 mrt 7 Z   | Hbz.   | 16 apr 2 Z  | Hbz.   |
| 30 mrt 3 N  | N'wijk |             |        |

-Bergeend - Tadorna tadorna

Vanaf februari regelmatig noordwaarts vliegend langs zowel de Noord- als de Zuidhollandse kust. In januari en februari ook enige doortrek naar zuid. Uurtotalen van boven de 30 exx. waren schaars, de volgende dagen waren noemenswaard:

|                                  |          |                              |        |
|----------------------------------|----------|------------------------------|--------|
| 19 mrt 55 Z in 2 uren            | Schev.   | 17 mei 6-8 uur resp. 14-33 N | N'wijk |
| 23 mrt 7-10 uur resp. 41-23-22 N | IJmuiden | 17 mei 31 N in 1 uur         | Schev. |
| 11 apr 6-9 uur resp. 23-49-66 N  | Hbz.     |                              |        |

-Smient - *Anas penelope*

De vorstperiode van 8-21 januari had geen grote verplaatsingen tot gevolg. Alleen bij Scheveningen vlogen aantallen van enige betekenis naar zuid: 17 jan 247 Z in 4 uren. In februari en maart passeerden vrij grote aantallen Smienten de Hbz. in noordelijke richting:

10 febr 9-12 uur resp. 892-424-29 N      22 mrt 10-15 uur resp. 1236-660-  
17 febr 312 N in 2 uren      129-5-38 N

Op 22 maart bij IJmuiden 500 exemplaren ter plaatse.

-Krakeend - *Anas strepera*

Er werd van deze soort geen doortrek van betekenis opgemerkt. De meeste exx. werden in april en mei gezien, veelal in paartjes.

-Wintertaling - *Anas crecca*

Langs de gehele Nederlandse kust trokken in februari en vooral maart vrij grote aantallen Wintertalingen door. Het eerste doortrekgolfje viel in de weken 6 en 7 (de 2e en 3e week van februari) met aan de Hbz. op 10 februari 254 N in 2 uren. Half maart begon een meer omvangrijke trek golf die tot de eerste week van april doorzette. Goede dagen in dit tijdvak waren:

|                                   |          |                                   |        |
|-----------------------------------|----------|-----------------------------------|--------|
| 13 mrt 229 N in 2 uren            | Hbz.     | 30 mrt 133 N in 2 uren            | N'wijk |
| 22 mrt 10-15 uur resp. 420-330-50 |          | 4 apr 89 N in 2 uren              | Texel  |
| 63-1 N                            | Hbz.     | 6 apr 7-13 uur resp. 142-172-116- |        |
| 22 mrt 600 tp.                    | IJmuiden | 66-35-40 N                        | Hbz.   |
| 30 mrt 6-12 uur resp. 460-49-4-10 |          |                                   |        |
| 28-36 N                           | Hbz.     |                                   |        |

-Wilde Eend - *Anas platyrhynchos*

Deze soort werd regelmatig waargenomen langs de Noord- en Zuidhollandse kust. Een echt overheersende trekrichting is niet aanwijsbaar. Bij de Hbz. verbleven in januari veel Wilde Eenden ter plaatse.

-Pijlstaart - *Anas acuta*

De Pijlstaart werd meer waargenomen dan te doen gebruikelijk. Half maart vond een vrij sterke doortrek plaats, in tegenstelling tot de andere eendensoorten vooral langs de Zuidhollandse kust. De beste dagen uit de periodes 12 en 13:

23 mrt 7-9 uur resp. 288-45 N IJmuiden      23 mrt 6-9 uur resp. 95-37-3 N Schev.  
23 mrt 7-9 uur resp. 195-27 N N'wijk

-Zomertaling - *Anas querquedula*

Uitsluitend waarnemingen van enkelingen of kleine groepjes. De eerste melding van de Zomertaling kwam dit jaar van IJmuiden: 23 febr 2 ter plaatse.

-Slobeend - *Anas clypeata*

Niet talrijker dan in voorgaande jaren. De sterkste doortrek vond plaats in de 3e week van maart.

23 mrt 7-12 uur resp. 60-42-2-22-15 N Hbz.  
23 mrt 7-9 uur resp. 84-26 N N'wijk

-Krooneend - *Netta rufina*

19 jan 2 N IJmuiden

-Tafeleend - *Aythya ferina*

De Tafeleend werd vooral langs de Zuidhollandse kust waargenomen en dan nog bijna uitsluitend bij Scheveningen. De grootste aantallen werden gemeld in januari. De beste dag was 17 jan 109 Z (Scheveningen).

-Kuifeend - *Aythya fuligula*

In januari passeerden bij Scheveningen kleine aantallen Kuifeenden in zuidelijke richting (max. 23 exx. in 1 uur). Half maart vond bij de Hbz. enige noordwaartse doortrek plaats (beste dag 14 mrt 42 N in 2 uren). Uurtotalen van meer dan 10 Kuifeenden kwamen slechts zelden voor.

-Witoogeend - *Aythya nyroca*

15 mrt 1 mn, 1 vr N Hbz.

-Toppereend - *Aythya marila*

Opmerkelijk bij de Toppereend was het verschil in vliegrichting in januari tussen Scheveningen enerzijds en IJmuiden en de Hondsbossche anderzijds (resp. zuid- en noordwaarts). Ter illustratie:

17 jan 225 Z in 3 uren Schev. 27 jan 181 N in 2 uren Hbz.

27 jan 146 N in 1 uur IJmuiden

Buiten deze dagen werden niet bijster veel Toppereenden opgemerkt.

-Brilduiker - *Bucephala clangula*

De Brilduiker was slechts in kleine aantallen voor de kust aanwezig. Uren met meer dan 10 exx. waren uitermate schaars. De piek aan de Hbz. in januari (zie fig.) werd veroorzaakt door een te gering aantal waarnemingsuren in die periode. Aan de Hbz. werd eind maart en gedurende de eerste week van april enige noordwaartse trek geregistreerd.

-IJseend - *Clangula hyemalis*

Weinig waargenomen tot eind april. De meeste exx. werden nog aan de Hbz. gezien (max. 6 N in 1 uur op 31 maart).

-Eidereend - *Somateria mollissima*

Het aantal Eidereenden ligt dit jaar welliswaar hoger dan in voorgaande jaren doch dit is vooral te wijten aan een paar goede dagen in het Waddengebied. Langs de Hollandse kust werden relatief weinig Eiders gezien. Goede dagen:

3 jan 1.138 W en 62 O in 2 uren Schierm.

20 jan 103 Z in 1 uur Texel

18 febr 231 N in 1 uur IJmuiden

16 mrt 144 Z, 26 N en 88 tp. in 1 uur Texel

22 mrt 158 tp. Texel

-Zwarte Zeeëend - *Melanitta nigra*

Het aantal Zwarte Zeeëenden ligt wat lager dan de laatste jaren gebruikelijk was. Wel werd weer meer dan de helft van het totaal aantal voor de Noordhollandse kust (c.q. de Hbz.) gezien. Een drietal trekgolven is aanwijsbaar (alleen Hbz.):

eerste trek golf: periode 6 en 7 (mid.febr) gem. 700 resp. 600 Z p/u

tweede trek golf: periode 12 (eind maart) gem. 600 N p/u

derde trek golf: periode 15 (half april) gem. 600 N p/u

Half april vond ook voor de Zuidhollandse kust en voor de Waddeneilanden doortrek van betekenis plaats.

De beste dagen voor de Zwarte Zeeëend waren:

7 febr 11-13 uur resp. 2.064-1.828 Z Hbz.

22 mrt 10-15 uur resp. 1.015-2.645-1.011-860-434 N Hbz.

7 apr 7-8 uur 1.213 N Schev.

7 apr 8-10 uur resp. 1.600-550 N IJmuiden

7 apr 7-10 uur resp. 1.131-1.778-993 N Hbz.

10 apr 6-13 uur resp. 1.080-1.035-1.153-1.179 N N'wijk ( 4 uren )

10 apr 7-14 uur resp. 1.497-1.186-1.363-1.120-1.409-1.114-874 N Hbz.

11 apr 6-9 uur resp. 1.012-1.573-1.335 N Hbz.

11 apr 7-9 uur resp. 651-1.149 N Texel

25 apr 9-10 uur resp. 1.055 N Hbz.

Na eind april werden nog maar weinig Zwarte Zeeëenden waargenomen. Op enkele dagen verbleven grote aantallen Zwarte Zeeëenden ter plaatse:

2 jan 5.000 tp. Schierm. 9 febr 1.150 tp. Hbz.

Voor de verdeling van de sexen en het doortrekverloop daarvan figuur 7.3.

-Grote Zeeëend - *Melanitta fusca*

Tot begin april werden weinig Grote Zeeëenden gezien, daarna echter passeerden in vrij korte tijd zeer grote aantallen. Het totaal van 1980 ligt dan hoger dan die van alle voorgaande jaren. Traditioneel werd deze doortrekgolf uitsluitend aan de Hbz. opgemerkt. Opvallende dagen waren:

|        |                |                               |      |
|--------|----------------|-------------------------------|------|
| 10 apr | 7-14 uur       | 376-304-396-260-117-676-298 N | Hbz. |
| 19 apr | 565 N in 3 uur |                               | Hbz. |
| 25 apr | 6-11 uur       | 26-37-129-278-158 N           | Hbz. |

Op Texel werden op 10 april ook veel Grote Zeeëenden geteld:

13-16 uur 155-102-62 N

-Nonnetje - *Mergus albellus*

Vrij regelmatig gezien bij Scheveningen in januari (de meeste exemplaren op 16 jan 26 N en 1 Z in 1 uur). Buiten de waarnemingen van Scheveningen slechts 7 meldingen van de overige posten.

-Middelste Zaagbek - *Mergus serrator*

Evenals in voorgaande jaren vond een sterke doortrek van de Middelste Zaagbek plaats in april, met als gebruikelijke piek week 16. Ook bij deze soort geldt, hoewel in mindere mate, dat de meeste exemplaren aan de Hbz. werden gezien.

De beste dagen:

|        |          |               |      |        |          |             |        |
|--------|----------|---------------|------|--------|----------|-------------|--------|
| 7 apr  | 7-11 uur | 35-25-23-21 N | Hbz. | 19 apr | 7-10 uur | 108-69-48 N | Hbz.   |
| 11 apr | 6- 9 uur | 59-69-23 N    | Hbz. | 6 apr  | 7-10 uur | 37-21-13 N  | Schev. |

In juni werd de Middelste Zaagbek nog op drie dagen gezien:

|         |     |        |         |     |      |
|---------|-----|--------|---------|-----|------|
| 8 juni  | 4 Z | Schev. | 26 juni | o N | Hbz. |
| 18 juni | 2 Z | Texel  |         |     |      |

Voor sexratio zie figuur 7.4.

-Grote Zaagbek - *Mergus merganser*

Vooraf in januari werden Grote Zaagbekken gezien, met name langs de kust van Zuid-Holland en bij IJmuiden, slechts één uur met meer dan 10 exemplaren:

12 jan 25 N Schev.

Twee meldingen uit mei: 9 mei 2 N Castr.  
10 mei 1 N Schev.

8.8. Steltlopers - *Haematopodidae*, *Charadriidae*, *Recurvirostridae*,  
*Scolopacidae* & *Phalaropodidae*.

-Inleiding.

Het voorjaar van 1980 bracht bijzonder grote aantallen steltlopers binnen gezichtsafstand voor de kust. Van verschillende soorten werden nog niet eerder geregistreerde aantallen gemeld. De grootste aantallen werden bij veel soorten in mei geregistreerd. Dit voornamelijk dankzij een noordoostelijke stroming en daarmee een ongekende serie dagen met noordelijke tot oostelijke wind (30 april t/m 20 mei, onderbroken op 6 en 7 mei door een korte depressie).

In de tekst zal voornamelijk vergeleken worden met 1977 en/of 1978 (beide jaren werd eveneens sterke doortrek waargenomen).

-Scholekster - *Haematopus ostralegus*

De trek van de Scholekster week dit jaar niet af van die in voorgaande jaren. De meest duidelijke trek golf viel in mei. De opvallende piek in week 22 (eind mei) zuidwaarts (zie fig.) werd in hoofdzaak veroorzaakt door één uur bij Egmond toen 66 exx. werden geteld.

-Kievit - *Vanellus vanellus*

Het aantal Kieviten was dit jaar vrij klein. Er werd voor de Zuidhollandse kust gedurende drie dagen trek waargenomen en wel na de korte vorstperiode van half februari :

18 febr 7-11u resp. 37-18-48-32 N Schev.  
 23 febr 8-11u resp. 32-40-75 N Schev.  
 24 febr 9-10u 270 N Schev.

Hierna werden er langs de gehele kust alleen nog kleine aantallen waargenomen met als uitschieter een waarneming op 21 maart (156 Z in 1 uur, N'wijk).

#### -Zilverplevier - *Pluvialis squatarola*

Het aantal waargenomen Zilverplevieren lag dit jaar bijna tweemaal hoger dan in het, ook zeer goede, voorjaar van 1978 (toen 19.989 exx.). De trek vond plaats gedurende de eerste weken van mei. Dit komt overeen met het doortrekpatroon van 1978. Evenals dat jaar kwamen de grootste aantallen in 1980 in de eerste week van mei door (1974-1977 in de 2e en 3e week). De trek was op alle posten het sterkst op 3 mei:

| plaats | tijd | 5-6                              | -7                                    | -8 | -9      | -10     | -11 | -12   | -13       | -14   | -15 | -16 | -17 | -18 | -19 | -20 | TOTAAL  |
|--------|------|----------------------------------|---------------------------------------|----|---------|---------|-----|-------|-----------|-------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|---------|
| Schev. |      | 181-325-408-321-216-160-175-190- | ?                                     | -  | 68-     | 86-313- | ?   | -104- | 61        | 2.608 | N   |     |     |     |     |     |         |
| N'wijk |      | 253-630-887-745-310-465-         | ?                                     | -  | 90-288- | ?       | -   | ?     | -338-425- | ?     | -   | ?   |     |     |     |     | 4.431 N |
| Hbz.   |      | ?                                | -666-784-633-638-257-148-169-123-161- | ?  | -       | ?       | -   | ?     | -         | ?     | -   | ?   | -   | ?   | -   | ?   | 3.579 N |
| Texel  |      | ?                                | -                                     | ?  | -       | 19-     | 32- | 19-   | 3-        | ?     | -   | ?   | -   | ?   | -   | ?   | 73 N    |

Andere goede dagen waren:

|       |                  |        |        |                 |        |
|-------|------------------|--------|--------|-----------------|--------|
| 2 mei | 976 N in 6 uren  | Schev. | 15 mei | 494 N in 4 uren | Schev. |
| 2 mei | 1692 N in 8 uren | N'wijk | 15 mei | 448 N in 3 uren | N'wijk |
|       |                  |        | 15 mei | 169 N in 7 uren | Hbz.   |

#### -Goudplevier - *Pluvialis apricaria*

Er werden alleen na de vorstperiode van half februari enige trek van Goudplevieren waargenomen. Daarnaast, als meest opvallende uren:

|        |               |        |        |               |      |
|--------|---------------|--------|--------|---------------|------|
| 31 mrt | 73 N in 1 uur | Schev. | 30 apr | 28 N in 1 uur | Hbz. |
|--------|---------------|--------|--------|---------------|------|

#### -Bontbekplevier - *Charadrius hiaticula*

De voornaamste trek van de Bontbekplevier vond dit jaar plaats in een tweetal golven. Eén kleine golf eind maart (N.Holl. 11 exx.N en Z.Holl. 60 N). Een tweede golf in de eerste week van mei, uitlopend tot eind mei. De eerste week van mei werden voor de Zuidhollandse kust 519 N geteld, voor de Noordhollandse kust 128 N. Het hoogtepunt van de trek lag dit jaar twee tot drie weken eerder dan in voorgaande jaren (1977 3e en 4e week, 1978 3e week). Het aantal vogels dat bij Noordwijk werd geteld lag steeds iets hoger dan bij Scheveningen werd waargenomen, bijv.:

|       |                |                       |
|-------|----------------|-----------------------|
| 3 mei | 49 N in 4 uren | Schev.                |
| 3 mei | 77 N in 4 uren | N'wijk (zelfde uren). |

#### -Kleine Plevier - *Charadrius dubius*

|        |     |      |       |     |           |
|--------|-----|------|-------|-----|-----------|
| 25 apr | 1 N | Hbz. | 2 mei | 8 N | Castricum |
|--------|-----|------|-------|-----|-----------|

#### -Strandplevier - *Charadrius alexandrinus*

|        |       |          |        |      |          |
|--------|-------|----------|--------|------|----------|
| 6 apr  | 1 N   | Hbz.     | 30 apr | 1 tp | IJmuiden |
| 7 apr  | 1 tp. | IJmuiden | 3 mei  | 1 N  | Hbz.     |
| 16 apr | 1 N   | Hbz.     | 4 mei  | 1 N  | Hbz.     |
| 25 apr | 3 N   | Hbz.     | 15 mei | 3 N  | Schev.   |
| 27 apr | 1 tp  | IJmuiden | 16 mei | 2 N  | Schev.   |

#### -Morinelplevier - *Eudromias morinellus*

|        |      |          |       |     |        |
|--------|------|----------|-------|-----|--------|
| 31 mrt | 1 tp | IJmuiden | 3 mei | 1 N | Schev. |
| 1 mei  | 3 N  | Schev.   |       |     |        |

#### -Steenloper - *Arenaria interpres*

In de wintermaanden werden er vooral bij IJmuiden veel Steenlopers ter plaatse waargenomen (groepen max. 150 exx.). De piek begin januari (2e week) in figuur 6.28. werd voornamelijk veroorzaakt door slechts één waarneming (Hbz. 33 N in 1 uur). De grootste trek golf werd in de eerste week van mei geregistreerd wat goed overeen komt met het beeld dat in voorgaande jaren werd verkregen. De aan-

tallen waren dit jaar echter uitzonderlijk groot. In de jaren 1974 t/m 1979 kwamen de uurgemiddelden nooit boven de 10 exx. uit. Voorjaar 1980 werden er, de eerste week van mei, uurgemiddelden bereikt van 27.5 (Z.Holl.+IJm.) en 23.3 (N.Holl.). De grootste aantallen werden op 3 en 4 mei waargenomen:

|       |                  |        |       |                 |        |
|-------|------------------|--------|-------|-----------------|--------|
| 3 mei | 740 N in 13 uren | Shev.  | 4 mei | 242 N in 5 uren | Shev.  |
| 3 mei | 890 N in 10 uren | N'wijk | 4 mei | 302 N in 4 uren | N'wijk |
| 3 mei | 515 N in 9 uren  | Hbz.   | 4 mei | 180 N in 5 uren | Hbz.   |

De passage vond steeds in de vroege ochtend plaats. Na 4 mei nam het aantal Steenlopers sterk af en werd nog maar 1 uur met meer dan 20 exx. gemeld.

#### -Wulp - *Numenius arquata*

Ook van de Wulp werd dit jaar uitzonderlijk sterke trek gemeld (cf.1978:1.304). De trek vond zeer gespreid plaats, vanaf eind februari tot begin mei. De meest omvangrijke trek golf trad eind maart op waarbij met name voor de Zuidhollandse kust grote aantallen werden gezien. Opvallend was de zuidwaartse trek half januari, vooral voor de Noordhollandse kust.

De beste dag voor Wulpentrek was:

|        |                 |        |
|--------|-----------------|--------|
| 23 mei | 100 N in 3 uren | Shev.  |
| 23 mei | 130 N in 2 uren | N'wijk |

#### -Regenwulp - *Numenius phaeopus*

De eerste Regenwulpen werden dit jaar op 19 januari (3 exx.) bij IJmuiden opgemerkt. De volgende melding stamt van half april terwijl de aantallen nog laag bleven tot begin mei. De eerste dagen van mei kwam ook de trek van deze soort goed op gang met op 1, 2 en 3 mei de grootste aantallen. Hierna namen de aantallen weer wat af tot een opleving op 6 mei. Voor de Noordhollandse kust werd er van de Regenwulpentrek niet veel gezien. De beste trekdagen waren:

|       |                  |                           |
|-------|------------------|---------------------------|
| 1 mei | 155 N in 4 uren  | Shev. (Hbz. 6 in 1 uur)   |
| 2 mei | 109 N in 7 uren  | Shev. (Hbz. 8 in 3 uren)  |
| 3 mei | 211 N in 13 uren | Shev. (Hbz. 25 in 8 uren) |

De trek vond gespreid over de dag plaats, er bleek geen duidelijke 'voorkeur' voor de ochtenduren. Na half mei namen de aantallen sterk af en in juni werden nog maar drie Regenwulpen gezien.

#### -Rosse Grutto - *Limosa lapponica*

Het aantal Rosse Grutto's dat dit jaar werd geregistreerd was eveneens ongekend groot (cf. 1978: 14.745 exx.). De passage voltrok zich dit voorjaar in twee weken terwijl deze in voorgaande jaren over drie weken werd vastgesteld (Van Dijk & Wassink 1980, *Limosa* 53:109-120). Buiten de laatste week van april en de eerste week van mei werden dit jaar geen noemenswaardige aantallen Rosse Grutto's gezien. Voor de Noordhollandse kust werden meer Rosse Grutto's gezien dan voor de Zuidhollandse kust. Opvallend is dat voor dit laatste kustdeel al vanaf 25 april voortdurend meer dan 100 p/u werden gezien terwijl dit bij de Hbz. pas vanaf 26 april het geval was. Voor de Zuidhollandse kust namen de aantallen voorts af tot ver onder de 100 p/u op 30 april en 1 mei om op 2 mei weer sterk op te lopen tot meer dan 100 p/u. In Noord Holland trad deze tijdelijke afname niet op. De beste trekdag was voor alle telposten 3 mei. Vooral bij de Hbz. werden toen zeer grote aantallen doortrekkers gemeld:

|       |                    |        |       |                  |       |
|-------|--------------------|--------|-------|------------------|-------|
| 3 mei | 3.841 N in 13 uren | Shev.  | 3 mei | 10.574 in 9 uren | Hbz.  |
| 3 mei | 4.021 N in 10 uren | N'wijk | 3 mei | 625 in 4 uren    | Texel |

De trek was op deze dag in de ochtend belangrijk sterker dan 's middags met in Zuid Holland het beste uur van 8-9 (Scheveningen 718 N, Noordwijk 845 N) en bij de Hbz. van 7-8 (1.965 N). Bij de Hondsbossche namen de uurtotalen in de middag af tot ruim 900 terwijl voor de Zuidhollandse kust 's middags minder dan 100 Rosse Grutto's per uur werden geteld. De ochtend van 4 mei bracht nog flinke aantallen voor de kust (honderden) waarna de aantallen zeer snel afnamen tot enkele exemplaren per uur gedurende de rest van mei. In juni werden nog slechts enkele Rosse Grutto's waargenomen.

-Grutto - *Limosa limosa*

De eerste Grutto's werden op 4 maart bij de Hbz. gezien. De beste dag voor deze soort viel al meteen op 18 maart (143 N in 4 uren, Schev. en 260 N in 2 uren, N'wijk). Eveneens vermeldenswaard was 12 april met 85 N in 4 uren te Scheveningen. Voor de Noordhollandse kust werd hiervan naar verhouding weinig gezien. Buiten deze beide dagen werden de meeste Grutto's in mei gezien.

-Oeverloper - *Actitis hypoleucos*

Vrijwel alle waarnemingen van de Oeverloper vielen in mei (drie april meldingen). Het ging hierbij echter zelden om meer dan 1 ex. p/u. Het grootste uurtotaal werd op 11 mei te Scheveningen bereikt (6-7u 16 N). Bij deze post werden wel redelijke aantallen ter plaatse waargenomen. De grootste groepen werden op de volgende dagen gezien:

|        |       |        |        |       |        |
|--------|-------|--------|--------|-------|--------|
| 14 mei | 30 tp | Schev. | 20 mei | 25 tp | Schev. |
| 15 mei | 20 tp | Schev. |        |       |        |

-Tureluur - *Tringa totanus*

Ook van de Tureluur werden grote aantallen gezien dit voorjaar (cf. 1978: 6.316 exx.). Tot half maart werden weinig Tureluurs voor de kust gezien. Dan volgde een klein trek golfje rond 23 maart. Hierna bleef de soort weer schaars tot begin mei (meestal minder dan 5 p/u). Op 1 mei brandde ook van de Tureluur de trek los. Het hoogtepunt van de trek werd op 3 mei bereikt:

|                   |                                                   |          |
|-------------------|---------------------------------------------------|----------|
| 3 mei 5-20u resp. | 497-663-490-484-352-269-173-91-73-78-315-136-48 N | Schev.   |
| 3 mei 6-15u resp. | 170-182-295-360-386-262-102-47-222-285 N          | N'wijk   |
| 3 mei 6-15u resp. | 23-30-16-80-18-62-59-59-22 N                      | Hbz.     |
| 3 mei 19-20 u     | 138 N                                             | Castric. |

Op 4 mei werden in de ochtenduren nog redelijke aantallen waargenomen waarna de aantallen weer afnamen. Er volgde nog één redelijke uitschieter op 6 mei (18-19u 437 N, Schev.). Na 20 mei werden de Tureluurs niet meer dagelijks gezien.

-Groenpootruiter - *Tringa nebularia*

Ook aan Groenpootruiters werden ruim tweemaal zo grote aantallen gezien als in het, niet slechte, voorjaar van 1978 (cf. 1978:862 exx.). De eerste Groenpootruiter werd op 26 maart bij Scheveningen gezien. De meeste Groenpootruiters passeerden begin mei (totaal 2.556 exx.). Hierna namen de aantallen echter snel af tot enkele tientallen per week in de overige mei-weeken. De beste dagen voor trekkende Groenpootruiters waren 1, 2 en 3 mei. De grootste aantallen werden in de ochtenduren geteld.

|                   |                                           |        |
|-------------------|-------------------------------------------|--------|
| 3 mei 5-20u resp. | 64-72-118-73-20-33-27-68-24-41-35-53-27 N | Schev. |
| 3 mei 5-18u resp. | 6-7-50-163-45-29-28-99-44-38 N            | N'wijk |
| 3 mei 6-15u resp. | 11-1-12-11-2-2-4-26-5 N                   | Hbz.   |

De laatste Groenpootruiters werden op 22 mei bij Noordwijk gezien. Van de Wadden zijn in het geheel geen waarnemingen bekend geworden.

-Bosruiter - *Tringa glareola*

|        |     |        |        |     |           |
|--------|-----|--------|--------|-----|-----------|
| 3 mei  | 2 N | Schev. | 13 mei | 4 N | Castricum |
| 10 mei | 1 N | Schev. |        |     |           |

-Witgatje - *Tringa ochropus*

|        |     |          |       |     |        |
|--------|-----|----------|-------|-----|--------|
| 12 apr | 1 Z | IJmuiden | 3 mei | 1 N | Schev. |
| 12 apr | 3 N | Schev.   | 4 mei | 1 N | Schev. |
| 30 apr | 1 N | Hbz.     |       |     |        |

-Kanoetstrandloper - *Calidris canutus*

Er werden dit jaar weer grote aantallen Kanoetstrandlopers gezien (cf. 1977: 26.083). Opvallend was dat dit jaar, in tegenstelling tot de meeste voorgaande jaren, de trek al begin mei het sterkst was (in 1978 werd begin mei wel sterke doortrek van deze soort gemeld maar de hoofdmoot passeerde ook toen pas halverwege de maand), terwijl de aantallen na 18 mei echt terugliepen. Ook de eerste trekbewegingen, die meestal eind april werden waargenomen, werden dit jaar al begin april geregistreerd. In vergelijking tot de meiwaarnemingen vallen deze aantallen in het niet.

Van 1 mei t/m 18 mei werden er aan de Hbz. gedurende 24 waarnemingsuren meer dan 100 Kanoeten geteld, bij Scheveningen was dit in 13 uren het geval. De beste trek-dag was voor zowel de Hondsbossche als Noordwijk 3 mei terwijl bij Scheveningen de grootste aantallen op 18 mei werden waargenomen;

|               |                                               |        |
|---------------|-----------------------------------------------|--------|
| 3 mei 5-20u   | resp. 121-203-77-76-20-42-2-64-7-118-6-14 N   | Schev. |
| 3 mei 5-18u   | resp. 419-245-340-320-64-110-24-44-27-16 N    | N'wijk |
| 3 mei 6-15u   | resp. 1.477-1.417-626-611-166-250-127-36-38 N | Hbz.   |
| 18 mei 5-9u   | resp. 160-258-166-175 N                       | Schev. |
| 18 mei 10-16u | resp. 800-289-243-46-52 N                     | Hbz.   |

#### -Bonte Strandloper - *Calidris alpina*

Het in voorgaande jaren vastgestelde trekpatroon (vooral 1976 en 1977) werd dit jaar weer bevestigd. De eerste trek golf half maart (dit jaar voornamelijk op 23 mrt) en de tweede verplaatsing eind april/begin mei. Er werden redelijk grote aantallen gezien (cf. 1976-1979 resp. 21.000, 8.000, 7.500 en 1.400). Het hoogtepunt van de tweede trek golf vond plaats, als bij vele steltlopers dit jaar, op 3 mei. Buiten deze dag en 23 maart werden maar zelden uurtotalen van meer dan 100 bereikt (tweemaal: 13 mrt 201 N en 26 apr 117 N, beide Hbz.).

|              |                                 |        |
|--------------|---------------------------------|--------|
| 23 mrt 7-11u | resp. 330-678-509-231 N         | Schev. |
| 23 mrt 8-10u | resp. 390-960 N                 | N'wijk |
| 23 mrt 8-13u | resp. 375-1.027-1.109-458-146 N | Hbz.   |
| 3 mei        | 211 N in 13 uren                | Schev. |
| 3 mei        | 372 N in 10 uren                | N'wijk |
| 3 mei        | 1.385 N in 9 uren               | Hbz.   |
| 3 mei        | 276 N in 4 uren                 | Texel  |

Het totaal op 23 maart was 47.1 % van het voorjaartotaal noordvliegers, op 3 mei passeerde 17.0 %.

#### -Drieteenstrandloper - *Calidris alba*

Het trekpatroon week niet af van dat in voorgaande jaren met een piek half mei. De aantallen bleven, vooral in het begin van het jaar, ver achter bij die van '76 en '77. Wel werden er in die tijd op verschillende posten grote aantallen ter plaatse waargenomen; 1-3 jan Schierm. max. 300 exx. tp.

12 jan Texel 208 exx. tp. en bij de pieren van IJmuiden in januari maximaal 470 Drieteentjes tp.

Gedurende de trekperiode was het opvallend dat ook bij deze soort de uurgemiddelden in Noord Holland hoger waren dan voor de Zuidhollandse kust. De beste trek dag voor de Drieteenstrandloper was, we vallen in herhalingen, 3 mei:

|       |                  |        |
|-------|------------------|--------|
| 3 mei | 89 N in 13 uren  | Schev. |
| 3 mei | 220 N in 10 uren | N'wijk |
| 3 mei | 418 N in 9 uren  | Hbz.   |

Op de Hbz. werden ook op 12 mei nog veel Drieteentjes geteld:

12 mei 8-12u resp. 68-80-126-133 N Hbz. (N'wijk 11-12u 5 exx.)

#### -Krombekstrandloper - *Calidris ferruginea*

|        |     |        |        |     |        |
|--------|-----|--------|--------|-----|--------|
| 23 mrt | 1 N | Schev. | 31 mrt | 1 Z | Schev. |
|--------|-----|--------|--------|-----|--------|

#### -Kleine Strandloper - *Calidris minuta*

|        |     |           |        |     |        |
|--------|-----|-----------|--------|-----|--------|
| 12 jan | 1 Z | Hbz.      | 5 mei  | 2 N | Texel  |
| 1 mei  | 1 N | Castricum | 13 mei | 2 N | Hbz.   |
| 2 mei  | 3 N | Schev.    | 14 mei | 3 N | Hbz.   |
| 4 mei  | 1 N | Schev.    | 15 mei | 4 N | Schev. |

#### -Kemphaan - *Philomachus pugnax*

Alle Kemphanen werden gezien tussen 18 maart en 22 mei. De aantallen per maand verschilden niet noemenswaardig. De beste dagen voor deze soort waren:

|        |                |        |        |                |        |
|--------|----------------|--------|--------|----------------|--------|
| 18 mrt | 26 N in 2 uren | N'wijk | 16 mei | 33 N in 2 uren | N'wijk |
| 1 mei  | 28 N in 2 uren | Schev. |        |                |        |

#### -Bokje - *Lymnocyrtus minimus*

|        |       |          |        |     |           |
|--------|-------|----------|--------|-----|-----------|
| 14 jan | 1 tp. | IJmuiden | 17 feb | 1 N | Castricum |
|--------|-------|----------|--------|-----|-----------|

-Watersnip - *Gallinago gallinago*

Alle meldingen op één na (23 febr 1 N, Schev.) stammen uit de maand maart. Het ging in de meeste gevallen om enkelingen. Het beste uur was op 18 maart bij Scheveningen met 12 N.

-Kluut - *Recurvirostra avosetta*

De aantallen waren dit jaar hoger dan in voorgaande jaren (cf. 1977: 343 en 1978:437). Het waargenomen trekpatroon kwam wel overeen. De grootste aantallen werden gezien op 23 en 24 maart, hoofdzakelijk voor de Zuidhollandse kust. Begin mei werden weer wat meer Kluten gezien, voornamelijk in de eerste week. In juni werd nog maar 1 Kluut gezien (Hbz.). Beste dagen voor deze soort:  
23 mrt 9-11u resp. 36-80 N Schev. 24 mrt 7-9u resp. 150-120 N Schev.  
23 mrt 8-13u resp. 8-2-13 N Hbz.

-Rosse Franjepoot - *Phalaropus fulicarius*

1 jan 2 tp. Schierm. 1-10 jan max. 3 tp. Schev.

8.9. Jagers - Stercorariidae.

-Grote Jager - *Stercorarius skua*

2 jan 1 N Castr.  
26 jan 1 N Texel

-Middelste Jager - *Stercorarius pomarinus*

25 mei 1 N Hbz.  
15 juni 1 N Hbz.  
20 juni 1 N Hbz.  
30 mrt 1 N Texel

-Kleine Jager - *Stercorarius parasiticus*

Vanaf eind maart in kleine aantallen doortrekkend. Kleine Jagers werden vooral aan de Hbz. en op Texel gezien, er waren slechts 3 waarnemingen van de Zuidhollandse-kust. Opmerkelijke dagen waren: 10 apr 7 N in 2 uur Hbz.

25 mei 6-12 uur 9 N en 1 Z Texel

Er werden vijf exemplaren van de lichte fase en eveneens vijf maal een eerste jaars genoteerd.

8.10. Meeuwen en Sterns - Laridae.

-Grote Burgemeester - *Larus hyperboreus*

In de havens van Scheveningen en IJmuiden verbleven weer een aantal Grote Burgemeesters; bij IJmuiden ging het maximaal om 3 (1e jaars) exemplaren, terwijl bij Scheveningen 2 eerste jaars en 1 tweede jaars vogels verbleven. Buiten deze meldingen werden voorbij vliegende Grote Burgemeesters gezien in januari (6 maal), maart (5 maal) en april (4 maal). Bovendien overwinterden ook op Texel minstens 2 juveniele Grote Burgemeesters. Laatste waarneming: 26 apr 1 eerste jaars N Texel.

-Grote Mantelmeeuw - *Larus marinus*

In januari en februari werden aan de Hbz. de meeste exemplaren gezien (gemiddeld ruim 5 beesten per uur naar noord en 4 naar zuid), daarna namen de aantallen af, met eind maart nog een kleine doortrekgolf naar noord (uit figuur 7.5. blijkt dat dit voornamelijk adulte vogels betrof). In juni nam het aantal onvolwassen vogels toe.

-Kleine Mantelmeeuw - *Larus fuscus*

Qua trekpatroon is de Kleine Mantelmeeuw de tegenhanger van de vorige soort. Vanaf eind maart lopen de aantallen gestaag op tot het maximum in juni wordt bereikt (aan de Hbz.). Het merendeel van de adulte exemplaren was *Larus fuscus intermedius*.

-Zilvermeeuw - *Larus argentatus*

Geen gegevens verzameld.

-Stormmeeuw - *Larus canus*

De Stormmeeuw was steeds in grote aantallen aanwezig. De meeste eerste jaars vogels werden pas in mei gezien (periode 19, 20 en 21), terwijl van de adulte vogels in periode 14 (april) een noordwaarts gericht trek golfje plaats vond (34 exemplaren per uur noord). Later, in juni, werden vooral heen en weer vliegende Stormmeeuwen waargenomen, waarvan het merendeel adult was (gebaseerd op gegevens van de Hbz.).

-Zwartkopmeeuw - *Larus melanocephalus*

Bij Scheveningen waren in februari op een drietal dagen Zwartkopmeeuwen aanwezig. In maart werd de soort ook bij andere posten gezien: 1 exemplaar bij IJmuiden, 1 adult N bij de Hbz. en 3 N en 2 tp. bij Scheveningen. Uit april kwamen 5 meldingen binnen (4 maal uit Scheveningen en 1 maal van de Hbz.), 6 meldingen uit mei (4 maal van de Hbz., 2 maal Scheveningen, beide subadult naar zuid) en tenslotte 4 meldingen uit juni (2 maal Hbz. en 2 maal Scheveningen).

-Vorkstaartmeeuw - *Xema sabini*

|       |   |   |          |        |   |              |   |      |
|-------|---|---|----------|--------|---|--------------|---|------|
| 4 apr | 1 | N | IJmuiden | 19 apr | 1 | eerste jaars | Z | Hbz. |
|-------|---|---|----------|--------|---|--------------|---|------|

-Kokmeeuw - *Larus ridibundus*

In januari en februari vond een aantal dagen zuidwaartse trek van de Kokmeeuw plaats aan de Noordhollandse kust (bijvoorbeeld 13 januari 10-13 uur 160-140-100 naar zuid bij Castricum en 17 febr 168 Z in 3 uur aan de Hbz.) In week 12 (half maart) passeerden Kokmeeuwen in redelijke aantallen naar noord:

22 mrt 358 N in 2 uur Hbz. (voornamelijk adulte beesten). De piek in het doortrekverloop van de Kokmeeuw in mei, kwam echter geheel voor rekening van juveniele exemplaren, die toen vrij massaal doortrokken. De beste dag:

17 mei 749 N in 3 uur Hbz. (zie ook figuur 7.6.)

-Dwergmeeuw - *Larus minutus*

Voorjaar 1980 was voor de Dwergmeeuwen vrij goed, hoewel toch nog aanzienlijk minder als 1978. Vanaf maart werd de Dwergmeeuw vrij regelmatig waargenomen, maar de echte doortrek begon half april, en hield aan tot half mei. Aan de Hbz. passeerden de grootste aantallen. Goede dagen in de genoemde periode waren:

|        |          |                                 |   |        |
|--------|----------|---------------------------------|---|--------|
| 24 apr | 6-9 uur  | 144-161-93                      | N | Schev. |
| 27 apr | 6-11 uur | 29-144-113-22-30                | N | Hbz.   |
| 30 apr | 7-14 uur | 51-143-107-3-15-79-58-66        | N | Hbz.   |
| 3 mei  | 6-15 uur | 13-21-118-204-129-317-118-63-69 | N | Hbz.   |

Uit figuur 7.7. blijkt dat de doortrek van adulte en onvolwassen exemplaren vrijwel samenvalt, maar dat in periode 20 het merendeel uit onvolwassen Dwergmeeuwen bestaat

-Drieteenmeeuw - *Rissa tridactyla*

Vrij weinig waargenomen in de eerste helft van 1980. In januari en februari werden bij IJmuiden regelmatig Drieteenmeeuwen gezien die ter plaatse verbleven (maximaal 60 vogels op 6 januari). Daarnaast slechts 3 uren met meer dan 10 exemplaren, alle van Texel: 9 febr 11 N, 10 febr 10 Z en 26 apr 15 N.

-Lachstern - *Gelochelidon nilotica*

|       |       |   |        |        |        |   |        |
|-------|-------|---|--------|--------|--------|---|--------|
| 4 mei | 1 ex. | N | Schev. | 22 mei | 2 exx. | N | Schev. |
|-------|-------|---|--------|--------|--------|---|--------|

-Grote Stern - *Sterna sandvicensis*

De eerste Grote Sterns werden gezien op: 24 maart bij Scheveningen, 29 maart bij de Hbz. en Texel. Hierna liepen de aantallen geleidelijk aan op tot eind april waarna een afname volgde. Pas in juni groeide het aantal Grote Sterns weer. Het

uiteindelijke totaal waargenomen Grote Sterns dit jaar was wel bijzonder laag. De sterkste doortrek vond plaats op de volgende dagen:

|        |              |                              |   |        |
|--------|--------------|------------------------------|---|--------|
| 26 apr | 6-15 uur     | 59-45-41-150-87-113-65-29-32 | N | Hbz.   |
| 26 apr | 196 in 2 uur |                              | N | Texel  |
| 28 apr | 112 in 2 uur |                              | N | Schev. |
| 30 apr | 6-14 uur     | 11-43-55-96-51-34-50-36      | N | Hbz.   |

In juni kregen we weer te maken met het heen en weer vliegen van Grote Sterns, met name in het westelijke Waddengebied. Hier namen we hoogstwaarschijnlijk de fourageervluchten van de broedvogels van de Schorren en Griend waar. Grote uurtotalen in juni:

|         |         |          |         |         |          |
|---------|---------|----------|---------|---------|----------|
| 15 juni | 1.205 W | Vlieland | 30 juni | 1.335 W | Vlieland |
|---------|---------|----------|---------|---------|----------|

#### -Noordse Stern/Visdiefje - *Sterna paradisaea*/*S. hirundo*

Op 30 maart waren de eerste waarnemingen bij Scheveningen en de Hbz. Het duurde echter tot eind april voor de trek goed los kwam, hoewel het geen echt goed 'noordsedieven' jaar werd. Dagen met sterke doortrek waren:

|        |          |                            |   |        |
|--------|----------|----------------------------|---|--------|
| 4 mei  | 5- 9 uur | 326-713-212-199            | N | Schev. |
| 4 mei  | 7-11 uur | 128-388-132-122            | N | N'wijk |
| 10 mei | 7-10 uur | 664-1573-402               | N | Hbz.   |
| 11 mei | 5-12 uur | 15-106-623-214-128-371-395 | N | Hbz.   |

In figuur 7.8. kan afgelezen worden wanneer de op soort gebrachte 'noordse-dieven' passeerden. Opmerkelijk is dat bij Scheveningen veel minder Noordse Sterns gezien werden dan aan de Hbz. (130 tegen 933), terwijl het aantal Visdieven bij de eerste post ruim twee maal zo hoog ligt dan bij de laatste, de verschillen werden ongetwijfeld veroorzaakt door determinatiefouten.

#### -Dwergstern - *Sterna albifrons*

De eerste Dwergsterns passeerden op 5 april de Hbz. en op 19 april Texel. Langs de kust van Zuid-Holland duurde het tot 24 april voordat een Dwergstern gezien werd. Zeer veel Dwersterns werden in dit voorjaar genoteerd. Sterke trek kwam voor vanaf eind april tot half mei. Opmerkelijke dagen waren:

|        |              |                         |   |        |
|--------|--------------|-------------------------|---|--------|
| 26 apr | 238 in 4 uur |                         | N | Texel  |
| 26 apr | 18-20 uur    | 101                     | N | Schev. |
| 29 apr | 107 in 1 uur |                         | N | Hbz.   |
| 4 mei  | 5-10 uur     | 85-60-84-41-14-17-11    | N | Hbz.   |
| 4 mei  | 136 in 4 uur |                         | N | Castr. |
| 4 mei  | 106 in 4 uur |                         | N | N'wijk |
| 2 mei  | 116 in 3 uur |                         | N | N'wijk |
| 5 mei  | 7- 9 uur     | 36-102                  | N | Texel  |
| 11 mei | 6-16 uur     | 58-53-70-29-41-14-17-11 | N | Hbz.   |

#### -Zwarte Stern - *Chlidonias niger*

Na de eerste meldingen van de Zwarte Stern op 13 april, duurde het nog twee weken voordat de trek goed los kwam. De meeste exemplaren werden geteld langs de kust van Zuid-Holland, hetgeen overeenkomt met wat er de voorgaande jaren opgemerkt werd. Opmerkelijke dagen:

|        |          |             |   |        |
|--------|----------|-------------|---|--------|
| 4 mei  | 5- 9 uur | 76-86-33-24 | N | Schev. |
| 4 mei  | 7-11 uur | 34-58-52-21 | N | N'wijk |
| 15 mei | 5- 8 uur | 28-29-36    | N | N'wijk |

#### 8.11. Alkachtigen - Alcidae.

##### -Alk/Zeekoet - *Alca torda*/Uria aalge

Over het hele voorjaar verspreid werden 'alk/zeekoeten' waargenomen. Het meest regelmatig werden meldingen ontvangen uit de maanden januari en februari. Hierbij ging het veelal om ter plaatse zwemmende dieren. In juni werden voor de Hbz. ook nog vrij veel 'alk/zeekoeten' gezien (totaal 15 N, 2 Z).

-Alk - Alca torda

|        |      |          |        |     |       |
|--------|------|----------|--------|-----|-------|
| 2 jan  | 1 tp | Schiern. | 9 apr  | 1 N | Hbz.  |
| 3 jan  | 1 tp | IJmuiden | 19 apr | 2 N | Hbz.  |
| 30 mrt | 1 tp | Schev.   | 1 juni | 1 N | Texel |

-Zeekoet - Uria aalge

De meeste Zeekoeten werden gedurende de wintermaanden, ter plaatse, waargenomen, voornamelijk bij IJmuiden en Scheveningen. Langsvliegende Zeekoeten in januari viermaal (Hbz. 2, N'wijk en Schev.), februari driemaal (Hbz., Schev. en Texel), mei éénmaal (Hbz.) en juni tweemaal (Hbz., totaal 4 exx.).

-Papegaaiduiker - Fratercula arctica

|        |      |           |       |     |        |
|--------|------|-----------|-------|-----|--------|
| 1 jan  | 1 tp | Schev.    | 8 mrt | 1 N | Hbz.   |
| 6 jan  | 1 Z  | Castricum | 2 apr | 1 N | Schev. |
| 27 jan | 1 N  | IJmuiden  |       |     |        |

8.12. Zeezoogdieren - Phocidae.

-Gewone Zeehond - Phoca vitulina

|        |     |       |
|--------|-----|-------|
| 13 jan | 1 Z | Texel |
|--------|-----|-------|

-Grijze Zeehond - Halichoerus grypus

|       |      |                         |
|-------|------|-------------------------|
| 5 jan | 1 tp | t.Z.v. Schiermonnikoog. |
|-------|------|-------------------------|

8.13. Stootvogels en Uilen - Pandionidae, Accipitridae, Falconidae en Strigidae.

-Visarend - Pandion haliaetus

|        |     |        |
|--------|-----|--------|
| 13 apr | 1 N | Schev. |
|--------|-----|--------|

-Wespendief - Pernis apivorus

|        |     |        |
|--------|-----|--------|
| 31 mei | 1 N | N'wijk |
|--------|-----|--------|

-Bruine Kiekendief - Circus aeruginosus

In april 6 waarnemingen (6 exx.). In mei werden 78 Bruine Kiekendieven gezien. Het merendeel van de waarnemingen viel in het tijdvak 3-6 mei (36 N).

-Blauwe Kiekendief - Circus cyaneus

Drie april- en 12 meiwaarnemingen.

-Gauwe Kiekendief - Circus pygargus

|       |        |        |        |     |        |
|-------|--------|--------|--------|-----|--------|
| 3 mei | 1 mn Z | N'wijk | 13 mei | 1 N | N'wijk |
|-------|--------|--------|--------|-----|--------|

-Sperwer - Accipiter nisus

|        |     |             |        |     |        |
|--------|-----|-------------|--------|-----|--------|
| 12 apr | 1 N | Westkapelle | 15 mei | 1 N | N'wijk |
| 22 apr | 1 N | Schev.      |        |     |        |

-Buizerd - Buteo buteo

|        |     |           |
|--------|-----|-----------|
| 13 mei | 1 N | Castricum |
|--------|-----|-----------|

-Ruigpootbuizerd - Buteo lagopus

|        |         |           |
|--------|---------|-----------|
| 11 apr | 1 onv N | Castricum |
|--------|---------|-----------|

-Torenvalk - Falco tinnunculus

|       |     |        |         |       |      |
|-------|-----|--------|---------|-------|------|
| 9 jan | 1 Z | Schev. | 29 juni | 1 tp. | Hbz. |
| 2 mrt | 1 Z | Hbz.   |         |       |      |

Daarnaast 11 april- en 13 meiwaarnemingen.

-Roodpootvalk - Falco vespertinus

|        |          |      |
|--------|----------|------|
| 22 mei | 1 vr tp. | Hbz. |
|--------|----------|------|

-Smelleken - Falco columbarius

Vijf april- en 21 meiwaarnemingen (waarvan slechts 1 waarneming in Noord Holland).

-Boomvalk - Falco subbuteo

|                               |     |        |        |     |      |
|-------------------------------|-----|--------|--------|-----|------|
| 5 apr                         | 1 N | N'wijk | 30 apr | 1 N | Ebz. |
| Daarnaast 11 meiwaarnemingen. |     |        |        |     |      |

-Slechtvalk - Falco peregrinus

|       |     |        |       |     |        |
|-------|-----|--------|-------|-----|--------|
| 2 mei | 1 N | N'wijk | 3 mei | 1 N | Schev. |
|-------|-----|--------|-------|-----|--------|

-Velduil - Asio flammeus

|       |     |          |         |        |        |
|-------|-----|----------|---------|--------|--------|
| 6 jan | 1 Z | IJmuiden | 24 febr | 1 Z(?) | Schev. |
|-------|-----|----------|---------|--------|--------|

-Ransuil - Asio otus

|        |     |               |
|--------|-----|---------------|
| 13 apr | 1 N | Scheveningen. |
|--------|-----|---------------|

-.---.---.--